

Fișier biografic

Fredo Arias-King, este născut în Mexic. Și-a făcut studiile postuniversitare (masterat) la Universitatea Harvard din Statele Unite ale Americii cu specializarea în studii sud-est europene și ruse. Subiectul tezei sale de magistrul ține de activitatea serviciilor secrete. În contextul studierii sovietologiei, s-a specializat în restructurarea KGB-ului în Rusia și cauza eșuării acesteia. În anii 1992-1994 a fost unul din organizatorii conferințelor legate de acest subiect, fiind responsabil de participarea specialiștilor străini la aceste conferințe. Este un activist democrat, ex-consilier al președintelui Partidului Acțiunii Naționale din Mexic. Este fondatorul ziarului "Demokratizatsiya. The Journal of Post-Soviet Democratization" editat la Washington și, totodată, autorul unei cărți în care sunt contestate regimurile totalitare, fiind menționată aici și perioada regimului sovietic din Basarabia.

În Republica Moldova democrații nu au fost niciodată la putere

În Republica Moldova democrații nu au fost niciodată la putere. Când puterea va fi în mâna democrațiilor adevărați, atunci se vor petrece lucruri frumoase și aici. Din păcate însă, până

Fredo Arias

activist democrat mexican, ex consilier al președintelui Partidului Acțiunii Naționale din Mexic

Trebuie să în puterea de a cuceri

- Știm că sunteți fondatorul revistei "Demokratizatsiya" editată la Washington. Ne puteți spune mai multe despre aceasta?

- Ideea fondării unei reviste dedicată în exclusivitate spațiului postsovietic, precum și mișcării de eliberare și democratizare din Mexic a apărut încă pe când eram student la Washington. Tocmai pentru că am considerat foarte important faptul că americanii să cunoască ceea ce se întâmplă în estul Europei, în special în spațiul postsovietic, am și înființat această revistă. În prezent, ea este considerată una dintre cele mai bune reviste editate în America. Anul acesta "Demokratizatsiya" își sărbătorește 10 ani de existență, în ultimul număr fiind publicat un interviu cu Iurie Roșca, Mart Laar și Stanislav Șuşchevici, lideri ai mișcării democratice din sud-estul Europei.

- L-ați pomenit pe Iurie Roșca. Unde l-ați cunoscut și care sunt relațiile dvs cu PPCD?

- Mai întâi, aș vrea să menționez că este o mare onoare pentru mine să fiu aici în Republica Moldova pentru prima dată, dar sigur nu și ultima. Mă bucur să cunosc democrații de aici, care, de fapt, sunt prietenii noștri. În Mexic noi suntem foarte activi în ceea ce pri-

Republica Moldova și România, acestea sunt țări foarte depărtate de Mexic, iar relațiile noastre se mărgineau, de obicei, doar la cele cu Statele Unite ale Americii. Însă, mai târziu, noi ne-am dat seama că democrația care este în pericol chiar și într-o singură țară este, de fapt, un pericol și pentru celelalte țări democratice. Noi știm că R. Moldova ar face la fel dacă Mexicul dacă s-ar afla în situația ei. Am colaborat cu Jose Maria Aznar și cu alte partide asemănătoare pentru a ne declara solidaritatea cu partidul dvs, condamnând acțiunile represive ale Guvernului comunist din R. Moldova. Avem aceeași atitudine și în

România. Trebuie să știți că nu sunteți singuri. Eu sunt aici într-o vizită neoficială, pentru că îmi place să vorbesc ceea ce gândesc. Totuși, poziția oficială a PAN și a democraților mexicani, inclusiv a fundației "Amigos" din Mexic, care înainte se numea "Amigos di-

Fox", a susținut această atitudine. Suntem gata să ajutăm toate structurile democratice din lume. În Consiliul European, unde Mexic are statut de observator, am fost și suntem foarte activi în soluționarea problemei R. Moldova. În acest sens, un rol important l-a avut responsabilul

**SARCINA
ADEVĂRAȚILOR
DEMOCRAȚII ESTE
DE A REÎNVIA
SPERANȚA ȘI
ENTUZIASMUL
ÎN INIMILE
OAMENILOR**

- King,

onsilier

ii Naționale din Mexic

credem

viitorul

în două - Partidul Revoluționar Instituțional și Partidul Revoluționar Democrat. Atunci s-a produs o criză economică inevitabilă. Țara a început să se schimbe radical. Oamenii au început să deschidă ochii. Electoratul partidului nostru era în permanentă creștere. Oamenii de afaceri au început să ni se alătore. După criză, lucrurile au început să ia o altă întorsătură. PAN a început să aibă mai mult acces la televiziunile din străinătate, au apărut tehnicile moderne de comunicare (fax, internet), ziarele independente au început să supraviețuiască. Totuși, în 1994 încă nu era timpul nostru de a prelua conducerea. PRI continua să dețină controlul absolut. Tot în acest an, candidatul la funcția de lider al PRI a fost asasinat, fiind înlocuit cu prima persoană disponibilă la acest post, Ernesto Sevilla. Acesta era o persoană foarte slabă în cadrul PRI, dar nu foarte rea. El, spre deosebire de predecesorii săi, nu avea tendința de a menține dictatura cu orice preț, ținând foarte mult la imaginea sa externă. Pentru un dictator este foarte important ce crede lumea despre dânsul. În aceste împrejurări, nouă nu ne-a rămas decât să ne folosim de acestea, presând comunitatea internațională prin adoptarea unor legi în favoarea noastră, aceasta facilitând calea spre democrație. Am început încet, dar sigur și am reușit. PAN crede foarte mult în rezolvarea pașnică a problemelor prin organizarea demonstrațiilor

în acord, că avem aceleași opinii și ne-am concentrat eforturile doar asupra luptei contra PRI, nu ne-am gândit însă ce vom face când vom ajunge la guvernare. Doar două persoane din anturajul lui Fox au crezut în distrugerea dictaturii. Fostul președinte al PRI, Porfirio, a abandonat partidul său pentru a ni se alătura nouă și ne-a ajutat foarte mult. El cunoștea foarte bine structura PRI, de aceea i-a spus lui Fox să rupă toate legăturile cu acest partid. Din păcate, Fox avea și alți consilieri care, în fond, erau oameni buni, dar erau prea încrezuți în sine. Iată de ce au făcut destule greșeli. Ei aveau impresia că ruperea legăturilor cu trecutul ar instaura un haos în societate. Din naivitate, aceștia credeau că ar fi în stare să schimbe mentalitatea oamenilor din anturajul fostei conduceri, începând prin a le spune să se poarte bine, să fie mai drăguți etc. Mai apoi, foarte mulți dintre ei au recunoscut că au greșit. Din moment ce noi am pierdut această oportunitate acum, este mai greu să schim-

s-au mai reformat. Au rămas la fel de roșii cum au fost. Și asta este un lucru bun, pentru că astfel ei nu mai pot reveni. Când democrații însușesc aceste legi esențiale, ei pot marginaliza comuniștii pentru totdeauna. În Spania, liberalii de centru-dreapta au format partidul popular creștin al lui Jose Maria Aznar. Iată de ce, partidul lui Franco a rămas irelevant.

- *V-ați ocupat în general de serviciile secrete din această regiune în perioada tranziției. Ce puteți să ne spuneți despre infiltrările pe care le-au avut serviciile secrete în sânul bisericii?*

- Acest fenomen de infiltrare nu este ceva nou. În Rusia a fost Alexei al II-lea. Numele său de securist era Drozdov. El a fost de fapt un cekist îmbrăcat în haine preoțești. Deseori se întâmplă ca fețele bisericești să fie atrase în activitatea serviciilor secrete. Recent am fost în Bulgaria. Acolo există un personaj care este numit fratele mai mic al lui Alexei, considerat un kaghebișt în sutană. Rusii de fapt întotdeauna au spus

experiența tuturor statelor până în prezent, cel puțin, democrația s-a dovedit a fi cea mai viabilă formă de guvernare, contrar celor totalitare. În acest sens, presa ar trebui să aibă un rol determinant - informarea veridică a populației, pentru că, în esență, de aceasta din urmă depinde soarta viitoarelor alegeri.

- *La final, vă rugăm să adresați un mesaj povățuitor populației Republicii Moldova, inclusiv, cititorilor ziarului FLUX*

Experiența multor țări în tranziție din toată lumea dovedește că democrația poate triumfa. Acest lucru se întâmplă când te organizezi și ai dorință. Eliberarea ar putea veni mâine sau peste 20 de ani. Dar va veni. Voi trebuie doar să dați dovadă de răbdare, perseverență și să fiți pregătiți pentru momentul în care acest lucru se va întâmpla. Atunci când veți prelua puterea, trebuie să știți ce să faceți cu ea, să nu vă fie frică să o folosiți. Putem face minuni folosind corect puterea. Desigur, aceasta aflată în mâi-

exemplu, Snegur sau Lucinschi. Ținând cont de aceste lucruri, devine clar de ce este foarte să menții permanent interesul și entuziasmul populației. Este firesc ca oamenii să-și piardă încrederea în politicieni, ceea ce se și întâmplă de fapt în prezent, în Republica Moldova. Acum, sarcina adevăraților democrați de aici este de a găsi metodele și mijloacele cele mai potrivite pentru a readuce speranța oamenilor. Și acest lucru trebuie făcut, în primul rând, prin a privi spre viitor și a propune soluții concrete de depășire a celor mai stringente probleme cu care se confruntă la momentul actual Republica Moldova. Începutul este promițător. Protestele din iarna-primăvara anului 2002 vin să demonstreze acest lucru. În acest sens, susținerea noii generații este foarte importantă. Chiar dacă populația Mexicului și nu numai nu a știut de ce se întâmplă aici, membrii Guvernului mexican au fost foarte bine informați. Trebuie să știți că nu sunteți singuri și că aveți susținerea democraților din toată lumea. În momentul în care veți depăși perioada de tranziție, veți conștientiza că ultimile luni au fost poate cele mai importante din viața voastră.

Nu trebuie să aștepti creșterea PIB-ului pentru a crede în edificarea unei democrații viabile

- Cum se întâmplă că în multe țări sărace, vin la putere comuniștii?

Este o întrebare filozofică. În mare parte este adevărat acest lucru, dar nu obligatoriu. Aristotel spunea că clasa de mijloc este unica forță care poate salva țara, pentru că stabilitatea include și credibilitate politică. Și asta, de obicei, înseamnă democrație. Totodată, ipoteza analistului politic Martin Lipsett spune că, cu cât țara este mai bogată, cu atât aceasta este mai democratică. Apropo, el a prezis că Mexicul va deveni o țară democratică către anul 2000, deoarece dezvoltarea economică îi va permite acest lucru. Anul 2000 a fost punctul limită în care se mai putea menține dictatura în Mexic. În același timp, cred că toată lumea a auzit de "Piramida valorilor" a psihologului Maslow. El spune că oamenii, în primul rând, trebuie să-și satisfacă necesitățile vitale pentru a supraviețui. Abia după aceea ei ar fi dispuși, pregătiți să se implice și în alte activități. Acesta este, de fapt, și unul din motivele pentru care populația Republicii Moldova se implică puțin, sau chiar deloc, în politică. Totuși, până la urmă, acestea sunt doar teorii. Întotdeauna există excepții. Sunt foarte multe țări sărace cu democrații foarte bune. Este vorba de Mauritius, Mongolia. Dar, totodată, sunt și dictaturi nu foarte sărace.

Totul se rezumă, de fapt, la voință, factorul personal fiind foarte important. Nu trebuie să așteptați creșterea PIB-ului pentru a crede în edificarea unei democrații viabile. Nici Bulgaria nu a atins un nivel al dezvoltării economice satisfăcător, dar democrații de acolo au făcut miracole.

vește ajutorarea democraților din alte părți ale lumii. În acest context l-am cunoscut pe Iurie Roșca în noiembrie 2001, când acesta a participat la Congresul Internațional Creștin-Democrate, desfășurată în Mexic. La acest Congres au participat lideri ai tuturor partidelor creștin-democrate din lume: Hose Maria Aznar, prim-ministrul Spaniei, Victor Orban, Victor Ciorbea, reprezentantul Partidului Național Țărănesc Creștin Democrat din România și alți demnitari, inclusiv din America de Sud. Eu sunt, practic, unicul specialist în Europa de Sud-Est din Mexic. Iată de ce sarcina mea a fost stabilirea relațiilor cu liderii partidelor creștin-democrate din Europa de Sud-Est. Astfel i-am întâlnit pe Iurie Roșca, Victor Ciorbea și Filip Dimitrov din Bulgaria. Atunci, Iurie Roșca a vizitat partidul nostru. Partidul Acțiunii Naționale (PAN) este cel mai mare partid creștin-democrat din lume datorită numărului mare de locuitori ai Mexicului. Acum, după 71 de ani de dictatură, este și partidul de guvernământ. Pentru prima dată în Mexic a venit la putere un partid care a schimbat politica dictatorială promovată până acum. De menționat că, în prezent, liderul PAN, Vicente Fox, este și președintele Mexicului.

- Cum s-a schimbat politica promovată de Mexic după venirea Partidului Acțiunii Naționale la putere?

- În perioada dictaturii, Mexicul sprijinea Cuba necondiționat, pentru că regimurile dictatoriale trebuiau să se ajute reciproc. Acum însă, perioada de tranziție către democrație a schimbat poziția Guvernului nostru față de această țară. În consecință, noi avem foarte mari probleme diplomatice cu Cuba, relațiile cu aceasta deteriorându-se grav. Pe de altă parte, PAN încurajează opoziția creștin-democrată din Cuba. Sunt foarte mulți membri ai partidului nostru care vor să se implice direct în susținerea democraților din Cuba și din alte părți ale lumii. În ceea ce privește

pentru Alacerie Externe a PAN, Carlos Salazar. Acesta s-a implicat activ în susținerea democrației în R.Moldova în cadrul Consiliului European. Fiți siguri că în Consiliul European aveți foarte mulți prieteni, în special, în persoana domnului Aznar. În Mexic există tendința de a ne ajuta nu numai pe noi înșine, dar de asemenea, de a ne implica în mișcarea de democratizare din alte țări, construind rețele de democrație în lume. Sper că în curând să-i putem invita în Mexic pe Iurie Roșca în calitate de președinte al Republicii Moldova și pe Vlad Cudreacov în calitate de prim-ministru. Sunt precedente în istorie când foștii disidenți au devenit președinți de țări. Drept exemplu poate servi Peru, în persoana lui Toledo, pe care l-am cunoscut în Los Angeles în cadrul lucrărilor Convenției Democratice. Acum el este președinte al Peru. Nimeni nu credea că el va deveni cândva președinte. Dar iată că este posibil. Deci, visele se împlinesc.

- Spuneți că ați participat la mișcarea de eliberare din Mexic. În ce a constat această mișcare și cum a luat sfârșit?

Noi în Mexic am fost foarte norocoși de existența unui partid democratic timp de 60 de ani, care a fost un partid represat, dar nu foarte dur în comparație cu PPCD. Dictatura noastră a fost denumită dictatura perfectă, pentru că restul lumii nu și-a dat seama că este vorba de un sistem totalitar. Partidul Revoluționar Instituțional (PRI), pe atunci partid de guvernământ, utiliza metode subtile pentru a se menține la putere. Tendința dictaturii era de a diviza societatea. Era folosită cu succes maxima latină - Devidera et impera (dezbină și guvernează). Ei dețineau controlul asupra televiziunii, a ziarelor, în general, a întregii mass media, asupra sistemului judiciar și a altor organe existente. Activa, de asemenea și poliția secretă. A fost o dictatură tipică. PAN a luptat în umbră împotriva acestor abuzuri. Situația a început să se schimbe în 1988, când PRI s-a scindat

Comuniștii nu au reușit să se reîntinde unde au fost distruse structurile

De ce în mai multe state din sud estul Europei, în perioada post sovietică, după o scurtă guvernare democratică, comuniștii au reușit să revină la putere?

- După prăbușirea Imperiului Sovietic, comuniștii au reușit să revină la putere în 8 țări. Acestea pot fi divizate în 2 grupuri. Pe de o parte avem grupul format din Polonia, Slovenia, Lituania, Ungaria și Albania, iar pe de altă parte - Azerbaidjan, Belarusia și parțial Bulgaria (din punct de vedere economic). Principala diferență între aceste două grupuri este următoarea. În cazul primului grup, comuniștii au revenit la putere sub o nouă mască, nu roșie, dar roză, considerându-se mari social-democrați, deschiși, civilizați, dar cinici, în fond. În cazul celui de-al doilea grup, comuniștii au afișat de la bun început tendința de

reîntoarcere la comunism și violență precum au primul grup, comuniștii n-au reușit să distrugă toată noia s-a întâmplat în state în Polonia nimeni nu a c-comuniștilor la putere. I-possibilitate comuniștilor: stânga și s-au reîntor- între centru-dreapta și c-să se ia în considerare a stânga liberă, ea a fost Este foarte important să alegeri și la potențialii a

ții, deschiderea noilor oportunități, spre deosebire de alții care cred în aplicarea violenței. A fost o schimbare treptată. Abia în 1997 PRI a pierdut controlul congresului. PRD, aripa care s-a rupt de PRI s-a unit cu PAN, deși există un mare decalaj ideologic între aceste două partide. Ceea ce a unit aceste două puteri politice a fost lupta comună împotriva PRI pentru a putea înfăptui aceste schimbări. Astfel, în 2000 noi am reușit să venim la putere.

- Care au fost problemele cu care s-a ciocnit partidul dvs, odată ajuns la guvernare?

În mare parte, problemele au fost tipice unei țări aflate în perioadă de tranziție. De fapt, trecerea Mexicului spre democrație nu a fost nici bună, nici rea, s-a situat undeva la mijloc, din păcate. Sunt aici într-o vizită neoficială pentru a vă putea spune adevărul, pentru a vă ajuta să nu repetați greșelile noastre când va veni și timpul vostru. Idealul meu de tranziție este Spania, Republica Cehă și Estonia. Primul lider spaniol de după căderea regimului dictatorial a lui Franco, Felipe Gonzales, în 1982, a decapitat toată nomenclatura veche, înlocuind-o cu persoane noi, de încredere. Au fost concediați 40 000 de funcționari, fiind înlocuit chiar și directorul celui mai mic muzeu. În cei 40 de ani de guvernare, el practic a reinventat Spania. Din bufonul Europei, Spania s-a transformat în una din cele mai de succes țări din Europa. Cea mai bună dovadă în acest sens este că partidul lui Franco niciodată nu a mai revenit pe scena politică. Gonzalez a reinventat Spania prin niște lucruri foarte simple. Cehia și Estonia au făcut, de fapt, același lucru. În Mexic, însă, noi am pierdut această șansă. Înainte de campania electorală, noi am uitat să discutăm despre lucrurile care ar trebui făcute. Am presupus că suntem

**PUTEM
FACE MINUNI
FOLOSIND
CORECT
PUTEREA**

deținut puterea absolută. Foarte mulți membri ai PRI doreau să treacă de partea PAN pentru a-i oferi acestuia majoritatea în Congres, dar Fox a refuzat, pentru că PAN nu-și dorea niște relații tensionate cu PRI. Situația din Mexic nu este una asemănătoare cu cea din Spania, Estonia sau Cehia. Ea este mai apropiată de cea din Lituania sau Ungaria. În Mexic există pericolul reîntoarcerii în trecut, dar sigur că nu trebuie să întâmple acest lucru, lucrurile trebuie să se decurgă mai bine.

- În contextul tranziției țărilor, care a fost importanța lustrației și a serviciilor secrete în fiecare dintre aceste țări? Cum a fost pusă această problemă în țările respective și care ar fi soluția pentru Republica Moldova?

- Răspunsul scurt la această întrebare este destrămarea completă a serviciilor secrete. Perfect ar fi confiscarea arhivelor și încredințarea acestora unei persoane fidele, deși, de multe ori, se întâmplă ca persoanele pe care le consideri de încredere, în realitate se dovedesc a fi niște informatori ai KGB-ului.

- Credeți că deconspirarea fostilor agenți KGB este o oportunitate și o necesitate vitală?

- Da. Sunt doar trei țări în întreg spațiul sovietic care au recurs la dizolvarea în totalitate a serviciilor secrete sovietice, confiscarea arhivelor și adoptarea Legii lustrației. Este vorba de Estonia, Republica Cehă și Republica Democrată Germană. Acestea sunt unicele țări în care comuniștii niciodată nu au revenit la putere, pentru că prin Legea lustrației li s-a îngădit dreptul de a participa la viața publică. Este foarte important că, în aceste trei țări, democrații au format un partid de centru-dreapta din oamenii fideli lor. Comuniștii din aceste trei țări nu

Este ușor pentru KGB să atragă bisericile în activitatea lor. În orice sistem totalitar, Biserica constituie un pericol, pentru că un sistem dictatorial nu poate accepta existența unei instituții independente care nu este controlată de stat. În Mexic am trecut prin același pericol, deoarece capul bisericii era un agent al serviciilor secrete al PRI, la fel ca în Polonia. Din păcate, Papa de la Roma nu prea s-a implicat în problema pe care o aveam atunci în Mexic, dar, în schimb, s-a implicat foarte activ în problemele din Polonia. Totuși, preoții de rând sunt, în mare parte, creștini de bună credință.

- De ce este nevoie pentru funcționarea unei democrații adevărate și, în acest context, care credeți că este importanța mass-media în edificarea unei societăți democratice?

Într-un stat cu adevărat democratic este normal să existe partide de dreapta și de stânga. Winston Churchill spunea că cine în tinerețe nu a fost liberal, nu are inimă, iar care a ajuns spre bătrânețe și nu este conservator, nu are minte. Cu cât mai puternică este dreapta, cu atât mai slabă este stânga și viceversa. Dar existența ambelor este obligatorie și necesară. În ceea ce privește rolul presei, trebuie menționat următorul lucru. Voi nu trebuie să faceți altceva decât să reflectați adevărul, iar pentru a crede într-un viitor mai bun, trebuie să credem în puterea de a-l cuceri. Activitatea voastră trebuie să corespundă în totalitatea celor trei principii care, în opinia mea, sunt absolut necesare în crearea unei societăți cu adevărat democratice. Acestea sunt: dorința, perseverența și norocul. Nu vreau să par un idealist, dar, din

este una rea, imorală. Comuniștii și fasciștii trebuie ținuti cât mai departe de putere, trebuie dizolvate și închise toate instituțiile lor. Nu este cazul folosirii metodelor violente. Aceștia trebuie să fie eliminați în mod pașnic. Din moment ce se va întâmpla acest lucru, odată ce economia va fi liberalizată, vechilor exponenți ai puterii le va fi foarte greu să reconstruiască ce a fost în trecut. Trebuie să fiți pregătiți pentru momentul în care veți ajunge la putere, să susțineți persoanele care ar fi capabile să guverneze. Concentrați-vă eforturile 99 la sută pentru eliberare și lăsați un procent pentru consolidarea puterii. Doriți-vă puterea fără nici o rușine, fără nici o ezitare, pentru că, dacă voi nu veți aspira la ea, ei o vor face. Și atunci va fi mai rău. Fiți foarte drăguți, politicoși, vorbiți despre viitor, despre reconciliere, dar totodată, fiți foarte precauți, tari și categorici cu oamenii vechiului regim. Cu riscul de a mă repeta, vreau să vă atenționez încă o dată asupra importanței programului pe care îl veți implementa în momentul în

care veți avea puterea în mâinile voastre. În acest caz, timpul este foarte prețios. Nu faceți greșelile de a vă certa între voi. Lumea nu aude argumentele, ci doar gălăgia și certurile. Democrații trebuie să fie infometate de putere pentru a învinge. Nu trebuie să vă fie frică să fiți democrați. Astfel veți preveni o mulțime de probleme care, mai târziu, pot deveni foarte serioase. Când democrații vor veni cu adevărat la guvernare, lucruri foarte frumoase se vor întâmpla în țară.

**TREBUIE
SĂ ȘTIȚI CĂ
NU SUNTEȚI
SINGURI**

O cafea realizată de Liliana și Tatiana Istrate

A participat Echipea FLUX

**Parcă acolo
comuniste**

Democratizarea este o tendință universală

clasic, devenind la fel de roșii ca și în trecut. Mai mult, în statele din Europa de est au reușit să reîntoarcă trecutul, să revină la structurile comuniste, ceea ce este un grup secund. Spre exemplu, în România au reușit să ocupe stânga, dând naștere la grupuri. Aceștia au format o nouă structură, electoratul pendula între stânga. În cazul lor, trebuia să se facă un lucru, pentru că odată lăsată la voia ei, cupată imediat de neocomuniști. Dacă nu gândiți permanent la viitoarele schimbări.

- De unde vine acest interes al dvs pentru istoria spațiului sud-est european, și, în special, pentru cel post-sovietic?

- Este o istorie lungă. Eu am trăit într-o familie de disidenți politici. Familia bunicului meu este din Spania, fiind implicată în războiul civil de acolo împotriva regimului fascist al lui Franco. Iată de ce am fost nevoiți să imigrăm în Mexic. Al doilea bunic al meu a fost de origine cehă și a cunoscut regimul sovietic. Tatăl meu a publicat cărți și articole prin anii '60-'70 împotriva regimului. În 1977 una din cărțile sale a fost confiscată și arsă. A venit și poliția secretă pentru a-l interoga, interesându-se de faptul cine a stat în spatele său și care erau sursele lui de finanțare. Așadar, pe de o parte au fost fasciștii, iar pe de alta, sovieticii. Deci, istoria mea pentru regimurile dictatoriale este explicabilă. Când

crești într-un asemenea mediu începi să-ți pui diferite întrebări la care trebuie mai apoi să răspunzi. PAN este, de fapt, o coaliție a democraților și liberalilor. Noi suntem, în fond, cea mai puternică forță care putea să vină la putere. Din totdeauna am simpatizat PAN, participând în 1998 și în campania electorală, când de partea acestui partid candida Gutieros. Acesta a fost însă asasinat. Când în Cehia, România sau chiar la voi, în Basarabia, prin prisma mișcării de eliberare națională de la sfârșitul anilor 80, a început să se contureze o democrație de succes, mexicanii se întrebau de ce nu pot trăi și ei în democrație. Tendința de democratizare nu este specifică numai pentru mine personal sau numai pentru țara mea, este o tendință universală, pentru că, în fond, toți democrații și tinerii pe care i-am cunoscut sunt la fel ca tinerii Partidului Acțiunii Naționale.